

Początki ruchu fotograficznego w Jeleniej Górze z udziałem WALDEMARA WYDMUCHA

z okazji jego wystawy fotografii w Archiwum Miejskim w Jeleniej Górze (19 grudnia 2013 r.)
(materiały: z dekadówki-gazety „Wspólny Cel” z Książnicy Karkonoskiej i Archiwum Miejskiego w Jeleniej Górze
oraz książki autora, pt. „Dziennik FOTO KLUBU Celwiskoza 1957-1989” wydanej w 2010 r.)

Waldka poznałem w roku 1961 r. w Foto-Optyce u Mietka Hładkiego przy ul. 1-maja. Wówczas przychodziło tam wiele osób by nacieszyć oczy nowościami, które sprowadzał z NRD. Tutaj właśnie, w oparciu o dwa sklepy **Foto-Optyki Mieczysława Hładkiego** i po drugiej strony ulicy **Józefa Dawidowskiego**, rodziły się podwaliny **Stowarzyszenia Miłośników Fotografii Amatorskiej, dzisiejszego JTF w Jeleniej Górze**. Ja bywałem też tam często. Przyniosłem do konsultacji z Mietkiem FOTO-TEKI zdjęć wykonanych telemegorem 400 mm, kupionym w jego sklepie. Był tam też Waldek. Obejrzał również moją FOTO-TEKĘ, spodobała mu się i poszliśmy do konkurencji P. Dawidowskiego. W tamtej Foto-Optyce był spokój, rozmawialiśmy aż do jej zamknięcia. Waldek przyjął moje zaproszenie do odwiedzenia wystawy fotografii pt. „ZAMKI PIASTOWSKIE”, którą mój FOTO- KLUB prezentował w sali NOT w Celwiskozie.

W latach 60-tych XX w. oba sklepy przyciągały hobbystów spragnionych fotografii, przede wszystkim różnorodnością oferowanego sprzętu. Cóż tam wówczas na półkach nie było: popularne Praktiki od I do IV modelu z wziernikiem, z pryzmatem do wyboru, Praktiny, Pentacony, Exakty Varex IIa ostatni krzyk mody, Very od I-IV, EXY, Altix, Penti i dużo-formatowe kamery, pierwsze modele czeskich Flexaretów i 18mm Admiry. Z obiektywów duży wybór Majera od szerokokątnych do telemegorów 250 i 400mm. Karl Zeiss Jena oferowała Biotary, Flektogony, Sonnary o szokujących parametrach jasności. Także firmy z NRD prezentowały filmy Dekopan, Agfa, Izopan Rapid, wywoływacze super-drobnoziarniste Hypronale, Atomale itp. Ten bogaty pokaz oferty NRD przyciągał wielu amatorów fotografii. Takie były moje wrażenia.

Po wojnie Jelenia Góra była nietkniętym miastem, a z powodu zniszczeń Wrocławia w latach 1945-1960 przyjęła najwcześniej wielu wspaniałych organizatorów kultury, turystyki, sportu, wędkarstwa i łowiectwa oraz fotografii. Te wczesne powojenne lata przyczyniły się do powstania silnego ośrodka ruchu fotograficznego w Kotlinie Jeleniogórskiej. Warto przypomnieć pionierski wysiłek fotografików z tamtych lat, którzy zakochali się w Karkonoszach i Sudetach. Było wielu fotografików, którzy w tych powojennych latach tworzyli w Karkonoszach. Do nich należał nestor Polskiej Fotografii Jan Bułhak, a jego obrazy sudeckich korzeni spod Śnieżnika i z Karkonoszy, prezentowały liczącą się wystawę. Na Równię pod Śnieżką zaglądał też Włodzimierz Puchalski, zakochany w szronach, fotografował cietrzewie w Izerach i głuszcze w Ruszowie, a swoje zdjęcia prezentował w licznych albumach i czasopismach. Było jeszcze wiele osób wrażliwych na piękno Karkonoszy, znany artysta fotografik St. Arczyński, K. SAYSSE-Tobiczyk, W. Walczak, St. Heminng, nasz Jan Korpał z żoną ze Szklarskiej Poręby, a później Emil Londzin, Ryszard Czerwiński i Zdzisław Wdowiński. Dziś już nie sposób ich wszystkich wymienić. Jesienią 1948 r. otwarto wystawę fotografii z Karkonoszy w sali „Dworca Turystycznego” przy obecnym Placu Niepodległości, naprzeciw Książnicy Karkonoskiej. Gospodarzami wystawy byli: jeleniogórski marynista dr Stanisław Bernatt i były prezes, założyciel Jeleniogórskiego Towarzystwa Turystycznego Tadeusz Igelström Szol.

Sięgam pamięcią ponad pół wieku wstecz do autorów fotografii u podnóża Karkonoszy. Z większością działaczy na polu fotografii, krajoznawstwa i historii łączyła mnie nie tylko bratnia przyjaźń, lecz także współpraca przez wiele lat. Po 1950 roku nastąpił istny boom w wędrówkach po Karkonoszach. Coraz więcej fotografii z gór pokazywano na spotkaniach turystów przy prężnie działającym PTTK w „Celwiskozie”.

W maju 1957 r. powstała tu pierwsza Sekcja Fotoamatorów, która przygotowała wystawę małoformatową „**Mazury w Fotografii**” autorstwa Zbigniewa Adamskiego i Piotra Mierzwińskiego, którą zaprezentowano w większym formacie w 1959 r. w sali NOT na terenie zakładu. Otwarcie wystawy swą obecnością zaszczylicili: artysta fotografik Emil Londzin, Jan Korpala, redaktor Nowin Jeleniogórskich Wiesław Dachowski, z SMFA Tadeusz Dziedzicki, Kazimierz Muszyński, Mieczysław Obątek i fotoreporter Gazety Robotniczej Józef Dac, Halina Tobis z Wydziału Kultury miasta oraz Stanisław Bernatt. Wystawa i obecność tylu znakomitości ze świata fotografii i kultury była wielkim wydarzeniem nie tylko w zakładzie. Odtąd mówiło się już tylko o współpracy Sekcji z innymi organizacjami fotograficznymi w Polsce. Katalizatorem dla rozwoju tej działalności stała się, zakładowa gazeta oraz Nowiny Jeleniogórskie, a raczej ilustrowanie tych obu gazet. Fotoreporterzy zapewniali stały serwis fotograficzny dla ich ilustrowania.

Pierwszy numer „Wspólnego Celu” ukazał się 12 lipca 1953 r., a od dnia 15 marca 1959 r. zaczął być ilustrowany (dekadówka). Ostatni 1117 nr „Wspólnego Celu” ukazał się 20 grudnia 1989 roku. Pierwszy numer tygodnika „Nowiny Jeleniogórskie” ukazał się 3 kwietnia 1958 r. W lipcu 1960 r. został powołany jeden z pierwszych na Ziemiach Odzyskanych Foto-Klub „Celwiskoza”, który stał się w 1962 r. członkiem Federacji Amatorskich Stowarzyszeń Fotograficznych w Polsce. Jego pierwszym prezesem został Piotr Mierzwiński. Klub podpisuje umowy z zakładami pracy, organizuje ciemnie, prezentuje wystawy fotografii swoich członków. Wprowadza tzw. „**Czwartki Fotograficzne**” w kawiarni Klubu Księgarza, na których członkowie wygłaszają swoje prelekcje i prezentują swoje prace tzw. „**Foto-teki**”, omawiające poszczególne tematy i zagadnienia warsztatowe od portretu do przyrody, obróbki materiałów fotograficznych itp. Głównym zadaniem tej działalności stało się dzielenie doświadczeniami ze wszystkimi amatorami w mieście. W spotkaniach tych uczestniczył też Waldemar Wydmuch. „**Czwartki**” stały się wielkim wydarzeniem kulturalnym miasta, a sala kawiarni bywała pełna. Niemal od samego początku, a szczególnie od jesieni 1960 r., w posiedzeniach zarządu **Foto Klubu**, które odbywały się w **pierwsze środy miesiąca** uczestniczył działacz społeczny na niwie fotografii **Mieczysław Obątek**. Reprezentował on wówczas nowo tworzący się ruch fotograficzny na terenie miasta. Zarząd klubu uzyskał nawet specjalną przepustkę dla niego na wejście do zakładu. W ten sposób M. Obątek uczestniczył w życiu klubu i informowany był o jego poczynaniach.

Na pierwsze posiedzenie tworzącego się **SMFA** (Stowarzyszenie Miłośników Fotografii Amatorskiej) przybyło wielu członków Foto-Klubu i wielu z nich wybranych zostało do pierwszego Zarządu Stowarzyszenia (czytaj „**Wspólny Cel**”). Od tego momentu działania obu organizacji w dużym stopniu podejmowano wspólnie. Przede wszystkim następuje regularne przekazywanie „**foto-tek**” amatorom fotografii w mieście. Red. Zbigniew Adamski prezentuje swoje zdjęcia w **Domu Księgarza** pt. „**Jelenia Góra wczoraj i dziś**”, a później „**Zamki Piastowskie**”. Komisarzem wystawy był M. Obątek, który dał się poznać jako świetny organizator i wielki działacz na rzecz ruchu fotograficznego w naszym mieście.

Z perspektywy czasu można powiedzieć, że to zaproszenie do współpracy z „**Wspólnym Celem**” i „**Nowinami Jeleniogórskimi**” liczących się fotoreporterów, dało obopólne korzyści w rozwoju **Klubu i SMFA**, którego członkowie mogli prezentować najlepsze fotografie w tej gazecie. Odtąd obydwie gazety zakładowy „**Wspólny Cel**” i **miejskie „Nowiny Jeleniogórskie” odegrały kluczową rolę w selekcji fotografii** i wyłoniły kadry przyszłych fotografików-amatorów w naszym mieście.

Passa obu organizacji trwała nieprzerwanie, a członkowie obu klubów razem brali udział w wystawach w mieście. W tym czasie aktywny był **E. Londzin i M. Obątek**, obaj ze stowarzyszenia SMFA. Obaj też kompletowali i oceniali zdjęcia do nowej wystawy red. Z. Adamskiego pt. „**Moje spotkania z przyrodą**”, napisali recenzję i prospekt, uczestniczyli w jej otwarciu **w sali NOT-u, a następnie w Muzeum Regionalnym w Jeleniej Górze**. Wystawę zwiedziło wiele znakomitych osób: Jan Korpala, Waldemar Wydmuch, red. Wiesław Dachowski, Halina Tobis z Wydziału Kultury miasta. Wystawę prezentowano

w Budapeszcie, Bukareszcie Poznaniu, Inowrocławiu, Wronkach i Petersburgu. Potem nastąpiły jeszcze dwa znaczące wydarzenia w życiu obu organizacji: **wystawa szlakiem „Millenium”** w Zachętni i wspólny wyjazd członków **Foto-Klubu** i **SMFA** na wystawę kwiatów „**JGA**” w Erfurcie, a plonem tej wycieczki była **wystawa kwiatów w Klubie Księgarza**.

Prężny ruch fotograficzny na terenie naszego miasta - Jeleniej Góry. zapoczątkowali pasjonaci fotografii: Jan Korpala, Emil Londzin, Tadeusz Dziejicki, Kazimierz Muszyński, Mieczysław Obatek, Jan Brzeski, Zbigniew Adamski, Piotr Mierzwiński, Stanisław Wojtusiak, Waldemar Wydmuch i wielu innych.

Kotlina Jeleniogórska była i jest przecież nęcąca dla wrażliwych na piękno krajobrazu, stąd mnogość wystaw fotograficznych wielu utalentowanych autorów, do nich należał niewątpliwie **Waldemar Wydmuch** - nestor początku powstania ruchu fotograficznego w naszym mieście. Cześć jego pamięci.

Współzałożyciel JTF red. Zbigniew Adamski
17 XII 2013 r.